

Tatiana de Rosnay

Obsessie

Vertaald uit het Frans door
Martine Woudt

Ambo|Anthos
Amsterdam

Voorwoord

Ik heb me altijd aangetrokken gevoeld tot huizen, appartementen, hun geheimen en hun mysteries. Hoe je je ergens, wanneer je er binnenkomt, ontzettend goed kunt voelen of juist vreselijk ongemakkelijk. Ik heb het niet over geesten of verschijningen, maar gewoon over het sterke gevoel dat een woning je kan geven, zonder dat je daar iets aan kunt doen.

Een jaar of tien geleden verhuisde ik met mijn gezin naar de rue D., een leuke straat in de wijk Montparnasse. Ik kende dat arrondissement niet goed en weet nog dat ik het met plezier ontdekte. Maar op een dag hoorde ik van een praatlustige buurvrouw dat een algemeen bekende seriemoordenaar, Guy Georges, zijn eerste slachtoffer in 1991 had vermoord in een appartementencomplex dat min of meer aan het mijne grensde. Ze wees zelfs het raam op de bovenste verdieping aan waarachter de misdaad had plaatsgevonden. Een jonge vrouw van negentien, een moord die lang onopgelost was gebleven. Ik herinner me dat het nieuws me verlamde,

ook al was die afschuwelijke gebeurtenis al tien jaar geleden.

Op een winteravond, toen ik laat in mijn eentje thuis kwam en me door de uitgestorven straat haastte, keek ik omhoog naar het bewuste raam.

Er straalde licht in de koude duisternis, en met een soort geschokte verbijstering begreep ik dat daar iemand woonde en sliep, tussen die muren die getekend waren door de misdaad. Hoe was dat mogelijk? Wisten die huurders wel dat er een moordenaar in hun appartement had rondgelopen? Was dat hun wel verteld toen ze het huurcontract tekenden? Wat voelden ze tussen die met bloed bevleekte muren?

Toen ben ik begonnen met het schrijven van deze korte, macabere roman en heb ik het leven verzonnen van een gewone vrouw, Pascaline Malon, die tegen wil en dank, door haar verhuizing naar een appartement waar zich een drama had voltrokken, een heimelijk verdriet naar boven zou laten komen.

Vanaf dat moment ben ik ook aan een vreemde, denkwaardige tocht door de hoofdstad begonnen. Een tocht vol geweld en verdriet. Al eeuwenlang had Parijs steeds weer te maken gehad met barbaarse gebeurtenissen, wrede conflicten die in de loop der jaren, met het verstrijken van de tijd, min of meer waren vergeten. Met name de Tweede Wereldoorlog had zichtbare littekens achtergelaten, en ik weet nog dat ik me over die niet al te oude foto's van een bezette hoofdstad vol hakenkruizen en gotische letters boog.

Bij mijn nasporingen kwam één adres steeds terug, de rue Nélaton. Het Vél d’Hiv*. Natuurlijk had ik gehoord over de razzia van het Vél d’Hiv, maar op school, in de jaren zeventig, had ik er niets over geleerd. Ik wist niet veel over de organisatie van die razzia, de precieze rol van de Franse politie, het aantal opgepakte kinderen en hun exacte lot.

Ik begaf me naar de rue Nélaton, in het vijftiende arrondissement, niet ver bij mijn huis vandaan. Ik werd getroffen door de treurigheid van die straat, en door het gedenkplaatje, waar je lang naar moet zoeken en dat zich op de boulevard de Grenelle bevindt, op een modern gebouw dat in 1959 in de plaats is gekomen van het Vél d’Hiv en dat nu, ironisch genoeg, een dependance is van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Ik was zo geraakt toen ik dat zag, dat ik het in deze roman heb verwerkt, op bladzijde 111 tot 114.

Vanaf die dag ben ik met mijn onderzoek begonnen. Ik wilde weten hoe die razzia was verlopen. Alles weten over 16 juli 1942, de zwarte donderdag die zestig jaar later nog steeds een taboe en een schande is.

Wat ik nog niet wist, was dat Pascaline Malon met haar weggestopte verdriet de deur zou openen voor Sarah Starzynski en Julia Jarmond, mijn hoofdpersonen

* Het Vél d’Hiv is de afkorting die de Fransen gebruiken voor het Vélodrome d’Hiver, een voormalig wielervedstadium in Parijs waar in juli 1942 ruim 13.000 joden werden verzameld nadat ze bij razzia’s waren opgepakt.

in *Haar naam was Sarah*, waar ik in juli 2002 aan ben begonnen, direct na de voltooiing van *Obsessie*.

Tatiana de Rosnay,
bij de Franse herdruk van maart 2008

Het appartement kwam precies overeen met wat ik zocht. Achtenveertig vierkante meter, vierde verdieping, slaapkamer aan de binnenplaats, woonkamer aan de straat. Natuursteen, licht, rust. Een levendige wijk, goede metroverbinding, markt op zaterdag. De huur stond er niet bij, maar dat was niet belangrijk. Ik vond die plek leuk. Meteen.

De jongeman van het makelaarskantoor liet me weten dat er nog een geïnteresseerde was. Een man van gevorderde leeftijd. Ik stelde me een rustige grijsaard voor, wiens enige nadeel was dat hij het geluid van zijn televisie niet zachter zette. De eigenaar zou moeten kiezen tussen een kromme gepensioneerde man en een gescheiden veertigjarige vrouw zonder kinderen.

In de spiegel van de badkamer zag ik mezelf: een smal gezicht met bril, steil haar, gekleurd met Movida mahonie, scherp uitstekende sleutelbeenderen en een huid die begon te verslappen. Niets wat Frédéric had kunnen tegenhouden. Frédéric was verleden tijd, dat moest ik

steeds tegen mezelf blijven zeggen. Een nieuw leven, een nieuw appartement. Een appartement op twee stations van mijn werk vandaan, dat zei ik tegen de jongeman, die beleefd naar me luisterde.

‘In welke branche zit u?’ vroeg hij.

‘In de informatica. Ik ben systeemanaliste en programmeur.’

Zoals altijd zag ik dat zijn glimlach een verveeld tintje kreeg. Een vrouw die omging met html was onaantrekkelijk, behalve als ze er goed uitzag.

Ik maakte nog een rondje door het appartement. De keuken was klein, maar schoon en functioneel, net als de badkamer. Vanuit de woonkamer keek je op de grijze daken van de rue Dambre. De slaapkamer was heel rustig.

‘Dus u wilt het?’ vroeg de jongeman.

Ik keek nog één keer om me heen. Zou Frédéric het leuk hebben gevonden? Ik stelde me voor hoe hij ontevreden zou kijken en zijn schouders even zou ophalen. Hij zou het te benauwd hebben gevonden. Te veel een ‘wijvengedoetje’. Maar goed, Frédéric was er niet meer om zich te beklagen en mij te bekritisieren. Ik ging alleen wonen. En om alleen te wonen moest ik me goed voelen in mijn huis.

Geen sprake van dat ik de rue Dambre 25 aan een gepensioneerd zou overlaten. Of aan wie dan ook, trouwens.

Een paar dagen later belde de jongeman van het kantoor om me te laten weten dat de keuze van de eigenaar op mij

was gevallen. Ik kon direct verhuizen. Frédéric had de meeste meubels gehouden. Ik wilde ze niet meer, die meubels. Ik vroeg me af hoe zijn nieuwe vrouw er tegen kon om in een bed te slapen waarin hij zo lang met mij had gevreeën. Ik had niets bewaard van onze jaren samen. Ik had de bladzijde omgeslagen. Ik hoefde alleen een bed, een bank, een leunstoel, een grote kast, een ladedekast, een tafel en twee stoelen te kopen. Alles werd binnen een paar dagen bezorgd. Ik liet geen telefoon aansluiten, mijn mobieltje was genoeg. Mijn enige luxe was dat ik een kabel liet aanleggen, om over een stuk of honderd zenders te beschikken en met mijn computer voortdurend een internetverbinding te hebben.

Mijn collega Elizabeth was me komen helpen om de grote kast in elkaar te zetten. Ze was sterk, hoewel ze er bedrieglijk spichtig uitzag. Elizabeth was vijftien jaar jonger dan ik. Leuk om te zien, grappig. Een van de weinige mensen met wie ik het op kantoor kon vinden. Ondanks onze groeiende vriendschap bleven we vrij formeel tegen elkaar.

‘Wil je de kast in je slaapkamer zetten, Pascaline? Want in dat geval moeten we de achterkant al in elkaar schroeven.’

De handleiding van de kast had geen geheimen voor twee informaticaspecialistes die gewend waren met cijfers en ingewikkelde formules te werken.

‘Waardeloos, hun ding,’ merkte Elizabeth op. ‘Moet je zien, de onderkant staat verkeerd om, dat is toch raar?’

Op mijn hurken naast haar knikte ik automatisch.

Opeens voelde ik me niet lekker. Een soort walging, een duizeling die me deed wankelen.

‘Je ziet bleek, Pascaline,’ zei Elizabeth.

Ik kwam overeind en ging op het bed zitten. Mijn mond was droog. Ik voelde me misselijk.

‘De man met de hamer,’ verklaarde Elizabeth. ‘Typerend, na een verhuizing. Ik zal een opkikkertje voor je halen.’

Zittend op de rand van het bed huiverde ik. Verkoudheid? Een griepje? Stress van de verhuizing? Elizabeth reikte me een glas rode wijn aan.

‘Hier, drink maar op en rust even uit. Dan ga ik verder met de kast.’

Ik keek hoe ze bezig was. Wat was ze aardig. Ik dacht al aan het cadeautje dat ik voor haar zou kopen. Iets wat ze leuk zou vinden... Een geurkaars? Of anders een cd of een boek. Ik wist niet zo goed waar ze van hield.

Elizabeth had haar trui uitgetrokken. Ze droeg een T-shirt met korte mouwen. Hoe kon ze het warm hebben, terwijl ik naast haar zat te rillen? Het moest een griepje zijn. Ik stond op en liep naar de woonkamer. Ik ging op de bank liggen. Langzamerhand voelde ik me minder beroerd.

Toen ze klaar was met de kast kwam Elizabeth bij me zitten. Ze vroeg of het beter ging.

Ik wuifde het weg.

‘Ja, dank je, het komt vast door de vermoeidheid. Verder niets.’